

ПУКОВНИК ПРЕДРАГ ЂОРЂЕВИЋ,
КОМАНДАНТ 126. БРИГАДЕ ВОЈИН

Достојни јубилеја

Припадници 126. бригаде ВОЈИН у 2015. години славе двоструки јубилеј. Не умањујући значај обележавања двеста година од Другог српског устанка и почетка стварања модерне српске државе, они су, свим срцем, окренути још једној, не само за њих вредној годишњици. Прошло је, наиме, тачно 100 година од оснивања службе ваздушног осматрања и јављања у Србији, у ствари од формирања првих сигналних станица, чиме

је омогућено ефикасно дејство француских аероплана у Првом светском рату. То је тек један од повода за разговор с пуковником Предрагом Ђорђевићем, командантом 126. бригаде ВОЈИН, чији су припадници даноноћно, свих 365 дана у години, ангажовани на својим активностима.

Небо над Србијом је неирекидно под будним оком „војиноваца“, на извршавању њих најважнијег задатка, истог у рату и миру, ангажовани су сви. Стога

је наше прво питање, у години веома значајног јубилеја, има ли, господине пуковниче, времена за планирање и организовање манифестација којима ће се на одговарајући начин обележити век ваздушног осматрања и јављања у Србији?

– Ове године навршава се сто година од формирања 12 сталних сигналних станица у рејонима Дринске, Тимочке и Комбиноване дивизије, чији је задатак био праћење и обележа-

Поводом 100 година од оснивања службе ваздушног осматрања и јављања у Србији, командант јединице чији припадници непрекидно – 24 сата, свих 365 дана у години – будно надгледају ваздушни простор над нашом земљом, говори о Бригади којом командује, њеним задацима, истим у рату и миру, њеној улози у одбрани од агресије НАТО-а и напорима да се предстојећи празник службе и јединице вредно обележи

вање налета аустријских авиона који су бомбардовали српске положаје и градове 1915. године. Те станице омогућиле су авионима француске аеропланске ескадриле правовремену и ефикасну борбу с непријатељском авијацијом над територијом Краљевине Србије. Тако је, заправо, настала служба осматрања и јављања, чији убрзани развој почиње тек после Другог светског рата. Наша јединица данас је основни чинилац ваздушног осматрања и јављања у Србији и ми смо на време схватили место и улогу 126. бригаде ВОЈИН у обележавању тог значајног јубилеја. Да бисмо достојно обележили празник, с припремама и планирањем пригодних активности и свечаности почели смо још

пре две године, када смо се, поред осталог, определили за израду монографије и снимање филма о улози јединице у одбрани од агресије 1999. године. Сматрамо да јавност о нашој бригади треба да зна више и да је ово година која нам нуди јединствену прилику. Зато морамо наћи времена и снаге да достојно обележимо век ваздушног осматрања и јављања.

Монографија и документарни филм нису једино што смо планирали. Ова година имаће више пригодних манифестација.

– Ми смо наше активности распоредили тако да је читава година у знаку јубилеја. Манифестације смо везали за одређене датуме, значајне

или за нашу бригаду, попут Дана јединице, или за Војску Србије. При томе смо свесни обавезе и одговорности да достојно обележимо јубилеј, али и нашег првенственог задатка. Дежурства се не прекидају, припадници јединице су на својим радним местима, радари и остала средства која користимо у извршавању задатка из прве мисије Војске, за нас истог у рату и миру, непрекидно раде, морају бити исправни у сваком тренутку, што од свих припадника 126. бригаде тражи максимално залагање. Велики део тих манифестација јесте радног карактера и одвија се у местима где су јединице стациониране, на радарским положајима или у Команди Бригаде. Прва активност је промоција докумен-

тарног филма о јединици који смо урадили у сарадњи са „Застава филмом”, чија је премијера заказана за 19. март у Дому Гарде на Топчидеру. Надамо се да ће филм своју премијеру за јавност имати на РТС-у 24. марта. Тако ће и шира јавност имати прилику да види шта је наша бригада (у)чини́ла 1999. године и зашто смо били на удару авијације НАТО-а од прве ноћи, када је бомбардован управо радарски положај 126. бригаде. Са знаће да свих 78 дана агресије ниједног тренутка нисмо напустили наше борбене положаје, и да смо, упркос огромним ризицима и опасностима од уништења, непрекидно радили свој посао, што је јединствен пример у модерном ратовању. Управо због непрекидних борбених дејстава и перманентног обавештавања о налетима авиона Алијансе, као и због исказаног пожртвовања и херојства наших припадника, јединица је одликована Орденом народног хероја.

Ваша јединица је ших дана имала и жртџиве. Свих ових година обележава се, на примерен начин, погибија двојице пошћо-ручника који су шџада били на борбеном положеју. Да ли ће шџако бишћи и ове године?

– Сваког 6. априла припадници 126. бригаде ВОЈИН одлазе на планину Маљен, на место погибије официра за навођење потпоручника Синише Радића и Жељка Савичића и клања се њиховим сенима. У међувремену, тамо је подигнуто спомен-обележје, а на Храму Светог Пантелејмона на Дивчибарима подигнута је и спомен-плоча, посвећена погинулим припадницима наше јединице. Планирано је да ове године, у сарадњи с Епархијом ваљевском, на месту погибије Радића и Савичића, осветимо изграђену монтажну црквицу – капелу и тако им се, поводом 100 година од оснивања службе ВОЈ у Србији, још једном одужимо.

Поменули сџе и Дан Војске, за који сџе шџакође везали једну активност у склопу обележавања великог јубилеја. О чему је реч?

– Већ 23. априла, за Дан Војске испред Команде 126. бригаде ВОЈИН на Бањици открићемо спомен-обележје подигнуто нашим погинулим припадницима. Тамо већ постоји обележје, подигнуто одмах после рата, али смо одлучили да направимо ново, монументалније и достојније жртва које је Бригада дала у одбрани од агресије 1999. године. Идејно решење је усвојено, инфраструктурни радови су у току, и предстоји подизање спомен-обележја.

Најважнији месец за припаднике ваше јединице свакако је

јун, када, у знак сећања на формирање првих сигналних сџа-ница, обележавашће и Дан службе и Дан Бригаде. На Бањици је шџада шџрадиционално свечаније него иначе. Пошћо је у Команди 126. бригаде еиценшар свих збивања, везаних за обележавање сџо година од оснивања службе ВОЈ, шџа сџе пришћемили за 18. јун ове године?

– Припадници 126. бригаде јун с правом сматрају својим месецом. Планирали смо да 18. јуна промовишемо књигу о служби ВОЈ – моногра-

фију, која, у суштини представља историју наше службе. Књигу је написао пуковник у пензији Рајица Бошковић, некадашњи командант 126. бригаде ВОЈИН. Планирали смо да поводом јубилеја објавимо и специјални прилог о служби и бригади у часопису „Одбрана“. Свечана академија биће одржана уочи 18. јуна, а на сам дан службе и јединице планирали смо тактичко-технички збор средстава и опреме, као и отварање и освештавање спомен-собе у Команди Бригаде.

За сваку јединицу отварање спомен-собе представља велики и важан пројекат. Ви сте, после дужег рада на прикупљању значајних експоната, успели у намери да историјат јединице учините доступнијим и широј јавности. Претпостављам да ће спомен-собу моћи да виде и знајичељни ван Војске, у време отворених дана или приликом посета јединици?

– Наша јединица свакако заслужује једну такву собу, али она неће бити везана само за 126. бригаду. Потрудили смо се да у спомен-соби 126. бригаде ВОЈИН, на одговарајући начин, тематским поставкама, прикажемо и историју ваздушног осматрања и јављања. На једном месту посетиоци ће моћи да виде све експонате и материјале које смо прикупљали дуже од годину дана и од наших пензионера, активних припадника јединице, из Војног архива и Музеја југословенског ратног ваздухопловства...

Да ли се шиме и завршава обележавање 100 година службе ВОЈ, када је реч о 126. бригади?

– Не. Следећи веома битан датум за нашу јединицу јесте 12. октобар. Тога дана, 1992. године, формирана је 126. бригада ВОЈИН, од пукова који су били распоређени на подручју бивше Југославије. То су Први, Трећи и Пети пук ВОЈИН, чију традицију Бригада наставља. Планирали смо да на радарском положају Стари Бановци тада отворимо спомен-парк техничких средстава и организујемо „Отворени дан“, чији ће носилац бити Бри-

гада. Идеја нам је да сва наша стара средства и радаре, који су на било који начин стављени ван употребе, било да су расходовани или су већ у музејима, објединимо, и тако прикажемо широј јавности. Биће то занимљива прича о настанку и развоју службе ваздушног осматрања и јављања.

Нећете пропустити ни Дан РВ и ПВО – 24. децембар. И то је прилика за посетање на годину ВОЈ.

– Планирано је да тада промовишемо други мултимедијални пројекат, документарни филм о служби ваздушног осматрања и јављања, који се такође ради у продукцији „Застава филма“. Тренутно се, на основу монографије, ради сценарио, заправо филм ће бити екранизација веома занимљиве монографије о служби. Намеравамо да премијеру документарног филма, као круну активности организованих у оквиру обележавања 100 година од оснивања службе ВОЈ, организујемо у Дому ратног ваздухопловства, пошто се и та, као и све наведене активности одвијају под покровитељством Команде РВ и ПВО и свих надлежних управа у систему одбране, односно Министарству одбране и Генералштабу Војске Србије, којима се, наравно, захваљујем на размивању и подршци. Прилика је да се захвалим и свима онима који су препознали значај јубилеја и нашли снаге и знања да га обележимо достојно, како нашим пензионерима, тако и младим припадницима јединице који су, бројним редовним обавезама, додали и ове, на изванредан начин, јубиларне, али ништа мање радне. Свесни значаја јубилеја, припадници наше јединице помажу реализацију пројекта и личним материјалним средствима. Подсећам, наша радна места, или да кажем војничким речима, наши радарски положаји су непрекидно у раду, ваздушни простор над Србијом је под нашим будним оком свих 365 дана. ■

Душан ГЛИШИЋ

